

103734

Rapport fra den militære undersøkelseskomisjon av 1946

nevnte skriv,
utsetter at de
d. Generalen
for Neef om
forelagt for
skernes av-

altså ikke
rlagt rekke-
derklæring.
ken fram.»

har fått en
uttalelsen,
den ke
ringen ikke
likt overfor
erken opp-
troskaps-
erene kan
rangs. Ja-
fortsetter:

på har det
vet erklæ-
lyser bl.a.
n. Jeg me-
r samlet i
re til ube-
ongen og
rskorpset,
igen, ville
sviktet sin
kke vært

ler jeg at
underskri-

grunn av
rets øver-
a stand-
i det
a samlet
et.
ser kom-
tekst og
til æres-
te utl-
esom en
som ble
resordet

Eides-
freiwil-
zuruck-

ziehe und während der Dauer der Besetzung Norwegens keinerlei feindselige oder kriegsrische Handlungen gegen das Deutsche Reich, die deutsche Wehrmacht oder deutsche Staatsangehörige begehen werde.

Ich bin mir bewusst, dass ein Bruch dieser Erklärung strengste Bestrafung nach den deutschen Kriegsgesetzen zur Folge hat.

Ich hatte mit meinem gesamten Besitz und Vermögen für die Einhaltung dieser meiner ehrenwörtlichen Erklärung.»

Oversettelse.

Erklæring om æresord.

Jeg

Navn

Tjenestegrad

Født

erklærer herved på æresord og i eds sted at jeg den (dato) frivillig trekker meg tilbake fra min militære stilling (charge), og så lenge Norge er besatt, ikke vil foreta noen som helst fiendtlige eller krigerske handlinger mot Det tyske rike, den tyske vernemakt eller tyske statsborgere. Jeg er meg bevisst at et brudd på denne erklæring vil føre med seg den strengeste straff etter de tyske krigslover.

Jeg hefter med hele min eiendom og formue for overholdelsen av denne erklæring om æresord.»

Utkast II.

(Finnes bare i norsk tekst).

«Jeg erklærer herved på æresord og med samme virkning som en ed at jeg under ingen omstendigheter vil delta i videre kamphandlinger mot Tyskland.»

De tyske erklæringer:

1. «Die von den entlassenen norwegischen kriegsgefangenen Offizieren geforderte Ehrenwörtliche Erklärung über Zurückziehung aus ihrer militärischen Stellung bedeutet keinesfalls, dass sie ihre Versorgungsansprüche gegenüber den norwegische Staat verlieren sollen. Es bestehen keine Bedenken, wenn diese Offiziere als Beamte in Verwaltungsdienst beschäftigt werden, dagegen dürfen sie sich selbstverständlich in keiner Form militärisch bestätigen.»

2. «Es wird ihnen hiermit bestätigt, dass auch bei der endgültigen «Ehrenwörtliche Erklärung» wo die Worte «während der Dauer der Besetzung Norwegens» in Fortfall gekommen sind, diese Erklärung auch nur für die Dauer der Besetzung Norwegens Gültigkeit hat.»

Oversettelse.

1. «Den erklæring om æresord som er avkrevet de løslatte norske krigsfangne offiserer,

om at de skal trekke seg tilbake fra sin militære stilling (charge), betyr på ingen måte at de skal tape sine underholdningskrav overfor den norske stat. Man har ingen betenkeligheter ved at disse offiserer beskjefliges som tjenestemenn i forvaltningen, derimot må de selvsagt ikke i noen form delta i militær virksomhet.

2. Det bekreftes herved overfor Dem at også i denne endelige «Erklæring om æresord», hvor ordene «så lenge okkupasjonen av Norge varer» er blitt utelatt, erklæringen bare gjelder så lenge Norge er okkupert.»

Utkast II er, så langt kommisjonen har kunnet konstatere, underskrevet i hvert fall av det overveiende flertall, både av offiserer som er løslatt fra Grini i tiden etter de isolerte kapitulasjoner i Syd-Norge, inntil 6. divisjon kapitulerte, og av de offiserer som er løslatt etter de skriv som er gjengitt foran fra general Ruge. Men kommisjonen anser det ikke utelukket at der også er offiserer som har undertegnet utkast nr. I. Spørsmålet om hvilket utkast som er brukt, i det enkelte tilfelle, har underordnet betydning. Kommisjonen skal bare tilføye at de offiserer som satt som krigsfanger på Grini, i mai 1940 søkte kontakt med medlemmer av Administrasjonsrådet og med andre som antokes å kunne gi autoritativ uttalelse i saken. Kommisjonen viser om dette til uttalelser kommisjonen har innhentet fra ekspedisjonssjef Helgerud, sorenskriver Harbeck og høyesterettsadvokat Valentin Voss. Uttalelsene går ut på, at der også da ble gitt uttrykk for den samme oppfatning med hensyn til rettmessigheten av æresordet, men slik at spørsmålet om æresordet skulle gis, også da ble henskutt til hver enkelt officers selvstendige vurdering og avgjørelse. Særlig klart er dette kommet fram i daværende regjeringsadvokat Valentin Voss' avsluttende merknad i samtidig notat, datert 13. mai 1940:

«Det blir hver enkelt officers sak å ta stilling til det spørsmål om han av hensyn til sin offisersed til den norske konge finner å kunne undertegne. Skriver han under, er han overfor tyskerne forpliktet til å holde sitt ord.»

4. Æresord etter internering i Sverige.

Kommisjonen skal i korthet nevne, at spørsmålet om æresord har vært diskutert også under interneringen i Sverige av de norske styrker, som måtte gå over grensen fra Østfold.

Det er også der de samme spørsmål som har meldt seg, og de samme argumenter går igjen.

Fra Forsvarets overkommando foreligger et telegram til den norske legasjon i Stockholm, datert 5. juni 1940:

NS.